

## ПРЕПОРУКЕ ЗА БЕЗБЕДАН РАД У ЛАБОРАТОРИЈИ

### Општи принципи понашања

Сви поступци унутар лабораторијског радног простора се обављају са опрезом.

**Забрањено је** конзумирање хране, пијење било каквих напитака, телефонирање, пушење, намештање контактних сочива, наношење козметичких препарата, као и чување хране (како у фрижидерима тако и ван њих). Храна се држи на месту јасно назначеном ван радних места.

Не остављати на радним столовима личне ствари (наочари, ручне торбе....)

### Прање руку

**Често, правилно прање руку је најефикаснија процедура за избегавање инфекција стечених у лабораторији.**

Препоручује се прање руку сваки пут након додир са материјалом који потенцијално контаминиран (без обзира што су ношене рукавице), као и при напуштању лабораторије.

### Пипетирање устима

**Строго је забрањено пипетирати устима**

Дозвољена је употреба пипета са гуменим пумпицама или механичким средствима.

### Игле и остали лабораторијски прибор

Изузетан опрез је неопходан при сваком руковању: иглама са шприцевима, предметним стаклићима, пипетама, епруветама, скалпелима.

**Игле се одлажу у посебне контејнере.**

Не треба одвајати игле од шприцева.

**Забрањено је** враћање капице на игле, као и било какава манипулација пре одбацивања у контејнер.

**Забрањено је** директно хватање сломљеног стакла рукама (и када се носе рукавице).

### Аеросоли

Спровести врло опрезно све процедуре у којима може доћи до распрскавања и/или стварања аеросола.

При вортексовању и центрифугирању бити опрезан. За време вортексовања епрувете треба да имају поклопце, а по потреби и при центрифугирању.

При свим процедурама са ризиком од стварања инфективног аеросола носити заштитне наочаре и заштитне маске.

### Дезинфекција радних и осталих површина

**Радне површине се чисте и дезинфикују неколико пута током рада са:**

- 70% етил алкохол
- асепсол као 1% раствор
- дезинфицијенсом на бази фенола

70% алкохол је генерално ефикасан за Enterobacteriaceae, али неки други микроорганизми су отпорнији. Не користи се при просипању инфективног материјала (биоинцидент)

### **Хигијена и лична заштитна средства**

На рукама или шакама запослених у лабораторијама **не сме** да се носи никакав накит. Коса треба да је везана или подигнута.

### **Заштитна одећа**

Лабораторијски мантили су прихватљиви за рад запослених у лабораторијама нивоа биолошке штетности 1 и 2. Лабораторијске кецеље које су затворене са предње стране, а које се закопчавају са задње стране требало би да се користе у лабораторијама са нивоима биолошке штетности 3 и 4.

Мантил за рад у лабораторији се оставља пре изласка из радног простора, било да је упитању пауза или крај радног времена. Заштитна одећа се не носи кући нити на прање, нити из било ког другог разлога.

### **Рукавице**

Рукавице које се користе у раду у лабораторији треба да буду превучене преко манжетни мантила, а не испод њих.

Обавезно је ношење рукавица при раду са контаминираним или потенцијално контаминираним материјалом.

Рукавице се носе при раду са клиничким узорцима, течностима или ткивом, као и рукавице за рад са хемијским материјама (киселине, базе...).

Никада не носити контаминиране или потенцијално контаминиране рукавице.

Одмах након скидања рукавица опрати руке, водом и сапуном или дезинфикују алкохолем (другим дезинфекционим средством). Руке се суше папирним убрисима. Избегавати употребу платнених пешкира за виšekратну употребу.

### **Заштитне наочаре**

Ношење заштитних наочара се препоручује при раду са материјалом где постоји опасност од потенцијалног прскања. Клинички узорци, ткива и течност хуманог порекла могу бити инфицирани вирусом хепатитиса Б, Ц, ХИВ или другим патогенима и тај материјал треба обрађивати у ламинарној комори или уз заштиту лица - наочаре или штитова, као и при раду са одређеним хемијским материјама.

### **Напомена**

Ова препорука је саставни део система безбедности и здравља на раду УКЦС и односи се на све организационе јединице. Свако одступање од мера може довести у ризик запосленог и пацијента. Упутство се примењује уз Програм обуке запослених о БЗР и подлеже редовном ажурирању.